

Motion till riksdagen 2016/17:584

av **Hillevi Larsson (S)**

Preskriptionstiden för övergrepp och våld mot barn

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga möjligheten att se över en förändring av preskriptionstiden för grovt våld och övergrepp mot barn och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det kan dröja många år innan brottsoffer vågar berätta om våld eller sexuella övergrepp de utsatts för som barn. Ännu längre tid kan det ta innan de utsatta vågar anmäla brottet. Det finns många orsaker till det här, till exempel att den utsatte lägger skulden på sig själv, att hon/han står i beroendeställning till gärningsmannen eller är rädd för att inte bli trodd.

Under tiden riskerar brottet att hinna bli preskriberat, gärningsmannen går fri och offret får aldrig den upprättelse han eller hon behöver för att kunna gå vidare.

För att avhjälpa problemet har undantag gjorts så att preskriptionstiderna för sexualbrott mot barn börjar löpa först när offret fyller 18 år.

Detta är bra, men inte tillräckligt. Om förövaren till exempel är en närstående kan brottsoffret fortfarande stå i beroendeställning till denne och det kan dröja många år innan offret vågar anmäla denne. Genom hot kan dessutom unga personer skrämmas till tystnad. När de väl trotsar hoten och anmäler kan det vara för sent på grund av att preskriptionstiden gått ut.

Preskriptionstiden för flera grövre brott, såsom mord och folkrättsbrott, har avskaffats helt. Det anses stötande att en gärningsman efter 25 år kan träda fram och erkänna ett mord utan att det går att åtala honom eller henne. Dessutom finns det nya utredningsmetoder som kan lösa brott långt efter att de begåtts.

Det finns ett stort mörkertal vad gäller våld och sexuella övergrepp mot barn. Få fall anmäls, av dem går bara en bråkdel vidare till åtal och ytterst få fall leder till fällande

domar. Genom att avskaffa preskriptionstiden ökar chansen att offret anmäler brottet senare i livet.

Här är ett axplock av preskriptionstider för sexuella övergrepp mot barn:

- Sexuellt tvång mot barn: preskriberas efter 5 år.
- Köp av sexuell tjänst av barn: preskriberas efter 5 år.
- Våldtäkt mot barn: preskriberas efter 10 år.
- Grov våldtäkt mot barn: preskriberas efter 15 år.

När det gäller våld mot barn ser det ännu värre ut. Här finns inga undantag vad gäller preskriptionstider. Vid sexuella övergrepp mot barn börjar beräkningen av preskriptionstiden från och med att offret fyllt 18 år, vid barnmisshandel börjar preskriptionstiden löpa direkt efter att brottet begåtts. Det gäller även grov misshandel och misshandel mot mycket små barn.

Här ser preskriptionstiderna ut så här:

- Ringa misshandel: preskriberas efter 2 år.
- Misshandel av normalgraden: preskriberas efter 5 år.
- Grov fridskränkning: preskriberas efter 10 år.

Tyvärr misshandlas barn ofta av närstående, vilket gör det ännu svårare för barnet att anmäla brottet. Mekanismerna är likartade som vid sexuella övergrepp mot barn. Skuld och skam, rädsla för och beroende av förövaren kan spela in.

Det finns ingen logik bakom skillnaderna vad gäller preskriptionstider mellan sexuella övergrepp mot barn och barnmisshandel. Även misshandel kan skada barnet allvarligt och leda till fysiska och psykiska men. Det är lika viktigt för ett misshandlat barn att få upprättelse som för ett barn som blivit sexuellt utnyttjat! Den upprättelsen uteblir för många, på grund av de snäva preskriptionstiderna. Grövre fall av barnmisshandel måste därför behandlas precis likadant som sexuella övergrepp mot barn gällande preskriptionstider.

Ett avskaffande av preskriptionstiden för sexuella övergrepp mot barn bör givetvis kombineras med ett avskaffande av preskriptionstiden för grovt våld mot barn. Sexuella övergrepp och våld i barndomen förstör många människor för livet. Offren bär med sig skadorna alltid och bör rimligtvis kunna få upprättelse även senare i livet.

Regeringen bör i framtiden överväga att avskaffa preskriptionstiden för grovt våld och övergrepp mot barn.

Hillevi Larsson (S)